

Voor u ligt de eerste Turap van 2018.

Deze verschijnt eerder dan u gewend bent. Dit is het gevolg van een opmerking uit de raad dat tussen de opmaak

van de eerste tussenrapportage en de vaststelling door de raad te veel tijd zat.

De planning voor de eerste tussenrapportage 2018 is daarom afgestemd op de laatste (reguliere) raadsvergadering vóór het zomerreces.

De bestuurlijke behandeling loopt gelijk met de behandeling van de jaarrekening 2017

De peildatum van de Turap is medio april; de informatie uit de maartcirculaire is dus meegenomen in deze Turap.

Over de ontwikkelingen in de meicirculaire ontvangt de raad een aparte memo zodra de uitkomsten bekend zijn. De status van de besteding van de kredieten wordt net als vorig jaar opgenomen in de tweede Turap.

Uitkomsten Turap

De Turap sluit met een nadelig effect van € 1.388.865. Ten opzichte van het begrote nadelige resultaat van € 326.000 betekent dit dat de

prognose van de het verwachte resultaat € 1.715.000 nadelig wordt. Er zijn diverse oorzaken voor deze afwijking.

Ten eerste zijn de organisatiekosten hoger dan geraamd. Dit betreffen kosten inhuur, hogere formatie veiligheid die via bezuinigingen op

het gemeentelijk apparaat terugverdiend met worden; deels kan dit worden opgevangen met de reserve frictiekosten;

hogere kosten juridische advisering en kosten wachtgeld. Bij de verbonden partijen is er een tegenvaller om de tekorten

van Baggerbeheer BV op te vangen en een meevaller op het gebied van dividend.

Bij de uitvoering van de programma's zorgen het omzetten van het krediet voor de duurzaamheidsagenda in een

exploitatiebudget en ontwikkelingen bij het Sociaal Domein voor afwijkingen. Ten slotte is er sprake van een hogere uitkering uit het gemeentefonds. Een analyse hiervan is opgenomen

bij het onderdeel Algemene mededelingen.

Programma's

Per programma zijn de in de begroting 2018 doelenbomen opgenomen.

De beleidsmatige en operationele doelen waar de focus op ligt in 2018, staan gemeld in de begroting 2018.

In de Turap is de voortgang van deze doelen vertaald in een stoplichtrapportage.

De stoplichten geven de status van het vastgestelde beleid en/of financiën aan.

Als de status van het beleid voldoet aan het beoogde resultaat en de financiën binnen begroting blijven, dan is de kleur groen.

Bij een groen licht wordt alleen een toelichting geschreven als er iets te melden valt.

Bij de oranje en rode stoplichten staat altijd een toelichting waarom er een afwijkende kleur is gebruikt.

Afwijkingen die een financieel gevolg hebben groter dan € 100.000, zijn voorzien van een toelichting.

Buiten de benoemde doelen staat onder elk programma een kopje overige ontwikkelingen

Ontwikkelingen die geen betrekking hebben op benoemde doelen zijn hier opgenomen.

Dit kunnen ontwikkelingen zijn op beleidsmatig, politiek of financieel gebied

Algemene mededelingen

Na de programma's volgen algemene mededelingen.

Hier vindt u de informatie van de meicirculaire. Ook is een analyse van het verschil tussen de begroting en deze Turap

opgenomen.

Financiële informatie

Ten slotte eindigt het rapport met een financieel overzicht.

Deze begint met de actuele stand van de reserves inclusief de mutaties vanuit de Turap 2017.

In het financiële overzicht zijn de financiële effecten per programma zichtbaar.

Programma 1 Bestuur en Ondersteuning

1.1 Vergroten van participatie met inwoners en ondernemers in gemeentelijke besluitvormingsprocessen

1.1 Vergroten van participatie met inwoners en ondernemers in gemeentelijke besluitvormingsprocessen

De gemeenteraad heeft in maart 2018 de omgevingsvisie Huisduinen vastgesteld. De visie is opgesteld in intensieve samenwerking met bewoners, ondernemers en organisaties in Huisduinen en diverse bestuurlijke ketenpartners van de gemeente.
De voorbereiding van de omgevingsvisie Julianadorp is gestart met een verkennende sessie met het wijkplatform Julianadorp. In de Visbuurt, pilot voor de gebiedsgerichte aanpak, is de voorbereiding gestart van het maken van de "startfoto". De buurt, de professionals en de gemeente maken ieder een eigen startfoto die op 8 mei worden samengebracht.

1.2 Versterken van deelname gemeente Den Helder in regionale samenwerkingsverbanden

1.2 Versterken van deelname gemeente Den Helder in regionale samenwerkingsverbanden

"Slim samenwerken" is sinds maart 2013 een thema waar de gemeenteraden van de Kop mee aan de slag zijn gegaan, vanuit de behoefte de positie van gemeenteraden in samenwerkingen te verstevigen. De regionale raadscommissie Noordkop is opgericht en geëvalueerd. Het rapport "Evaluatie Slim samenwerken bij de Kop" is in de regionale raadscommissie van 8 maart 2018 besproken. Een plan van aanpak wordt uitgewerkt om uitvoering te geven aan de adviezen en aanbevelingen.

1.3 Excellente dienstverlening aan inwoners en bedrijven

1.3 Excellente dienstverlening aan inwoners en bedrijven

1.6 Inwoners, ondernemers en bezoekers kunnen veilig gebruikmaken van de mogelijkheden die Den Helder biedt.

1.6 Inwoners, ondernemers en bezoekers kunnen veilig gebruikmaken van de mogelijkheden die Den Helder biedt.

1.6.1 Lokaal integraal veiligheidsbeleid

1.6.2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Nieuw beleid uit de aanvullende begroting 2018

Parkeren € 400.000 nadeel

Wegens het verlengen van de pilot voor gratis parkeren centrum leveren de parkeeropbrengsten € 400.000 minder op. Dit nadeel wordt bekostigd uit de algemene reserve.

Reserves

Onttrekkingen

Voor het nadeel opbrengst parkeergelden als gevolg van verlengen pilot gratis parkeren centrum wordt € 400.000 onttrokken uit de algemene reserve.

Voor de vorming van een frictiefonds is besloten € 1.100.000 te onttrekken uit de algemene reserve.

Toevoegingen

Wegens de vernieuwing in de huisvesting moet versneld worden gewerkt aan de digitalisering en investering in de ontwikkeling van het personeel. Daarmee moet een besparing op de bedrijfsvoering van € 600.000 worden gerealiseerd. Om deze besparing te kunnen bewerkstelligen wordt vanuit de algemene reserve een frictiefonds gevormd van € 1.100.000.

Overige ontwikkelingen

Herbestemming

In verband met extra ICT investeringen die verband houden met uitbreiding van servers en storage zal een herbestemming plaatsvinden van € 225.000 van het software krediet naar het krediet voor servers en storage (zonder financiële effecten).

Opbrengsten

De Regionale Uitvoerings Dienst maakt geen gebruik meer van gemeentelijke huisvestingsdiensten. De jaarlijkse onkostenvergoeding komt daarmee te vervallen (€ 16.020).

Renovatie stadhuis, verhuizing Rabobank

Recentelijk heeft het college besloten tot het stopzetten van de renovatie van het stadhuis middels het stopzetten van de aanbesteding. De reden is een forse overschrijding van het budget. De verhuizing naar de Rabobank zal wel doorgang vinden medio juni. Er is nog geen besluit genomen met betrekking tot de toekomst van het stadhuis.

Brandweerkazerne Bastiondreef 4

Bij de aankoop van de brandweerkazerne door de Veiligheidsregio op 27 december 2013 is voor de gemeente het uitgangspunt geweest om het eigendom weer terug bij de gemeente te hebben. De aankoop heeft plaatsgevonden tegen de geldende boekwaarde. De terugkoop zal ook tegen de boekwaarde plaatsvinden (circa 7 miljoen). Bij de leveringsakte van 2013 is opgenomen dat de gemeente het eerste recht van koop heeft. De Veiligheidsregio heeft het eigendom van de brandweerkazerne voor terugkoop aangeboden. Deze terugkoop van de brandweerkazerne is gepland medio 2018.

Fonds huurderving in verband met 2e kans huurbeleid

Door Woningstichting Den Helder wordt een tweede kans beleid gehanteerd voor huurders die vanwege huurschulden uit hun woningen gezet zijn. Onder voorwaarden kunnen zij opnieuw voor een huurwoning in aanmerking komen. In een convenant met de woningstichting participeert de gemeente in deze, door een bedrag beschikbaar te stellen om ingeval van huurderving de schade voor de Woningstichting te beperken. Dit betreft een pilot waarvan de resultaten niet goed in te schatten zijn. Op voorlopige basis wordt daarom voorgesteld een bedrag van € 40.000 in een fonds beschikbaar te houden. Na een periode van 2 jaar kan het succes en verloop van deze afspraken geëvalueerd worden. Het bedrag van € 40.000 ligt beneden het afgesproken minimumbedrag voor reservevorming maar vooralsnog lijkt dit afdoende voor de pilotperiode.

Lasten

Als gevolg van ziekteverzuim en moeilijk vervulbare functies is substantieel productieverlies opgetreden, waardoor de dienstverlening onder druk is komen te staan. Dit tezamen met de behoefte aan externe expertise waarover de gemeente niet (in onvoldoende mate) beschikt, maakt dat het budget voor externe inhuur verhoogd dient te worden met € 500.000.

Er is besloten tot herschikking van diverse budgetten binnen de bedrijfsvoering ter hoogte van € 600.000. Inmiddels zijn diverse van deze verschuivingen gerealiseerd, bijvoorbeeld uitbreiding van personeel ten behoeve van bestrijding van criminaliteit en permanent maken van een pilot om woonfraude actief te bestrijden, ter hoogte van een kleine € 400.000.

Om te voorzien in het tijdsverschil tussen het enerzijds, vanwege de herschikking, opkomen van kosten en anderzijds het verlagen van andere bedrijfsvoeringskosten is een Frictiefonds ingesteld. Bij Turap 2 zal er een nader inzicht zijn in de financiële consequenties van dit traject en zal de onttrekking uit het Frictiefonds aan de orde worden gesteld.

Gemeente Den Helder is eigen risicodragers voor WW-kosten. Volgens opgave van personeelszaken komt de door de gemeente te betalen WW(UWV) uit op € 225.000 terwijl € 40.000 is begroot. Er moet € 185.000 worden bijgeraamd.

In de Algemene Ledenvergadering VNG van juni 2017 is besloten om de financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten met ingang van 2018 te laten verlopen via het Fonds Gemeentelijke Uitvoering (GGU). Financiering van het fonds is verplaatst van de algemene uitkering naar de gemeenten en is berekend op € 2,532 per inwoner (peildatum 01-01-2017). De contributie 2018 bedraagt € 283.700. (Compensatie via Algemene Uitkering)

In de begroting 2018 is een raming opgenomen van € 120.000 voor juridische kosten. Op basis van een voorlopige inschatting - gebaseerd op de gemaakte kosten in het eerste kwartaal inclusief een extra aantal nieuwe zaken die in de planning staan - is de prognose uitgaven tot en met einde 2018 € 300.000. Er wordt € 180.000 extra budget gevraagd voor juridische kosten.

Algemene dekkingsmiddelen

Door een hogere stand van de reserves per 1-1-2018 is de bespaarde rente € 59.000 hoger. Tegenover dit voordeel staat een toevoeging aan de algemene reserve (zie ook reserves).

Door de Bank Nederlandse Gemeenten en Alliander N.V. is een hoger dividend uitgekeerd (respectievelijk € 212.000 en €117.000). De inkomstenraming wordt met € 329.000 verhoogd.

De toelichting inzake de algemene uitkering en de financiering treft u bij de [algemene mededelingen](#).

Reserves

Door een hogere stand van reserves per 1-1-2018 wordt de toevoeging van bespaarde rente aan de algemene reserve verhoogd met € 59.000.

Voor initiatieven Nieuw Perspectief wordt € 50.000 onttrokken uit de algemene reserve. Omdat de uitgaven in programma 2 staan wordt voorgesteld deze onttrekking over te hevelen van programma 1 naar programma 2.

Omschrijving	Beleed	Financiën	Eventuele toelichting
Programma 2 Openbare ruimte			
2.1 Inwoners stimuleren de fiets te nemen			
2.1 Inwoners stimuleren de fiets te nemen	●	●	Het fietspad langs de Duinweg is verbeterd (eerste fase). De werkzaamheden aan de Polderweg (vrijliggend fietspad) zijn gestart.
2.1.1 Goed onderhouden fietsinfrastructuur	●	●	
2.1.2 Goede fietsstallingen bij station en centrum	●	●	
2.2 Verbeteren van de bereikbaarheid			
2.2 Verbeteren van de bereikbaarheid	●	●	Met technische aanpassingen op kruispunten met de N250 in Den Helder en met het toepassen van zogenoemde intelligente verkeerslichteninstallatie-techniek kan de verkeersafwikkeling op korte termijn worden verbeterd.
2.2.1 Logische rijroutes met goede parkeervoorzieningen	●	●	
2.2.2 Lobby bij Rijk en Provincie voor verbetering van de doorstroming op routes naar Den Helder, en de bereikbaarheid per openbaar vervoer	●	●	Er is zorg bij de aanpassingen in de dienstregeling van Connexxion. Het college volgt de ontwikkelingen en bepleit waar nodig het op niveau houden van de voorzieningen.
2.3 Het gewenste kwaliteitsniveau van de wegeninfrastructuur bereiken			
2.3 Het gewenste kwaliteitsniveau van de wegeninfrastructuur bereiken	●	●	Door de sluiserende winter heeft het asfalt veel te lijden gehad. Extra asfaltwerkzaamheden zijn noodzakelijk.
2.3.2 onderhoud prioriteren, en inzichtelijk maken wat wel en - gezien de budgetten- niet kan worden uitgevoerd	●	●	Het asfaltprogramma 2018 is in januari van dit jaar vastgesteld. De langlopende winter (tot medio maart) heeft veel oppervlakteschade veroorzaakt. Het is nog niet helemaal duidelijk wat hiervan de financiële consequenties zijn.
2.4 Gebiedsgericht werken			
2.4 Gebiedsgericht werken	●	●	In de Visbuurt zijn de bewoners, de professionals en de gemeente gestart met het maken van een "startfoto". De drie startfoto's worden in mei met elkaar vergeleken en samengebracht. In Kruiszwijn 1&2 is de voorbereiding van de bewonersparticipatie gestart die voor mei en juni is gepland. In de Schout- en Schepenenbuurt heeft de bewonersvereniging "Samen Sterker" een enquête gehouden. In juni worden, in een andere vorm dan in Kruiszwijn 1&2, gesprekken gevoerd met bewoners om zo goed zicht te hebben op de zaken waar bewoners tegenaan lopen.

2.5 Een duurzame, veilige stad

2.5 Een duurzame, veilige stad			De parallelweg langs de N250 kruist bij de Kooybrug de aansluitingsweg naar de N99. Pal naast deze kruising ligt het kruispunt N250/N9/N99. Het verkeer dat gebruik maakt van de parallelweg langs de N250 moet hier invoegen in de verkeersstroom. Dit heeft de afgelopen jaren geleid tot een groot aantal ongevallen. Besloten is daarom de parallelweg N250 gedeeltelijk te sluiten voor doorgaand verkeer. Zodra het verkeersbesluit onherroepelijk is worden de verkeersborden geplaatst.
2.5.1 door het verbeteren van de gelijkmatigheid en het lichtniveau een hogere verkeer-sociale veiligheid			
2.5.2 borden en straatmeubilair worden alleen geplaatst daar waar dit voor de veiligheid van de weggebruiker noodzakelijk is			
2.5.3 voor het veilig gebruik van de wegeninfrastructuur kan het ook noodzakelijk zijn om straatmeubilair of borden te verwijderen; implementatie van het nieuwe integrale beheersysteem (Gisib)			
2.5.4 bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van het energieakkoord			De gemeente heeft met de provincie Noord Holland en negen andere gemeenten de intentieverklaring wijkplanpak energietransitie Noord-Holland ondertekend. De gemeenten willen met een pilot zo snel mogelijk ervaring op gaan doen met de aspecten verbonden aan het aardgasvrij maken van woningen.

2.6 Inhalen van achterstallig onderhoud

2.6 Inhalen van achterstallig onderhoud			Het extra budget van resp. € 600.000 en € 800.000 is/wordt volgens planning ingezet op de diverse projecten in groen, verlichting en wegen.
---	---	---	---

2.9 Met een duurzame en efficiënte aanpak het gewenste kwaliteitsniveau van het openbaar groen bereiken

2.9 Met een duurzame en efficiënte aanpak het gewenste kwaliteitsniveau van het openbaar groen bereiken			Door een nieuwe efficiëntieslag wordt dit jaar de veiligheidsinspectie van bomen gecombineerd met de onderhoudsinspectie. Het vervolg wordt een onderhoudsbestek met het 'Handboek Bomen' als basis, waardoor ook het kwaliteitsniveau beter kan worden geborgd.
2.9.1 groene bewonersinitiatieven op het gebied van zelfbeheer worden gefaciliteerd			Verschiedende projecten zijn met en door bewoners dit jaar nieuw tot stand gekomen: bijvoorbeeld de vlechthaag in Huisduinen en het bijenlint in Tuindorp

2.10 Evenementen bevorderen die bijdragen aan de identiteit van de stad en een regionale of (inter) nationale uitstraling hebben

2.10 Evenementen bevorderen die bijdragen aan de identiteit van de stad en een regionale of (inter) nationale uitstraling hebben			Op 31 augustus en 1 en 2 september wordt het feest 'stadshart op koers' georganiseerd, een vrij toegankelijk feest voor Den Helder in de binnenstad en op Willemsoord.
--	---	---	--

2.11 Toename van het aantal overnachtingen en bestedingen in Den Helder

2.11 Toename van het aantal overnachtingen en bestedingen in Den Helder			Stichting Top van Holland (citymarketing) werkt samen met NBTC (voor Nederland) en Holland boven Amsterdam aan de doelstellingen om meer bezoekers/toeristen naar Den Helder te trekken, de verblijfsduur te verlengen en de bestedingen te doen toenemen.
2.11.1 innovaties in verblijfsrecreatie mogelijk maken			De regionale visie op verblijfsrecreatie Noord Holland Noord, inclusief het daarbij behorend ontwikkelkader, is voor vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.
2.11.2 ontwikkeling en inrichting van de recreatieve terreinen laten aansluiten bij de verwachtingen van recreanten en toeristen			

Nieuw beleid uit de aanvullende begroting 2018

Onderhoud openbare ruimte € 810.000 (structureel)

Voor het onderhoud van de openbare ruimte wordt de exploitatie vanaf 2018 structureel verhoogd met € 810.000 per jaar, jaarlijks aflopend met € 30.000

Overheveling budget (lasten € 610.000 en baten € 284.000) vanuit programma 2 naar programma 9 Gebiedsgericht werken

Activiteiten die vallen onder het gebiedsgericht werken worden van dit programma overgeheveld naar programma 9. Het betreft Woonconvenant (U € 540.000/I € 284.000), subsidies bewonersorganisaties (€ 48.000), bevordering wijkgericht werken (€ 22.000) Vanuit programma 2 wordt € 610.000 uitgaven en € 284.000 inkomsten bijgedragen aan het gebiedsgericht werken. overgeheveld naar programma 9

Investing Nieuw Perspectief - niet gebiedsgericht 2018 - 2021 € 610.000 per jaar

Het beleidskader Openbare Ruimte in nieuw perspectief stelt de kaders voor het beheer, onderhoud en vervangingsonderhoud in de openbare ruimte.

Investing Nieuw Perspectief - gebiedsgericht 2018 - 2021 € 720.000 per jaar.

Voor 2018 worden de volgende drie gebieden opgepakt: Schooten NW, een deel van Kruiszwijn en de Visbuurt.

Reserves

Voor de ingroei van de kosten van Nieuw Perspectief wordt rekening gehouden met een bijdrage uit de Algemene reserve van € 500.000 in 2018 om de extra kosten van het Nieuw Perspectief te bekostigen, aflopend met € 125.000 per jaar.

Overige ontwikkelingen

We zetten vooronderzoek in voor de herinrichting van de Waddenzeestraat (tussen de Texelstroomlaan en de Marsdiepstraat). In het kader van Nieuw Beleid wordt hier budget voor gevraagd en worden subsidiemogelijkheden onderzocht.

Noorderhaaks

In de Breewijd is een nieuwe vrijliggend fietspad, met fietsoversteken gerealiseerd. Daarnaast is de Breewijd voorzien van een nieuwe geluid reducerende asfalt deklaag. Als gevolg van een succesvol doorlopen bewonersparticipatietraject is medio april 2018 gestart met de realisatie van de rotonde Breewijd-Zuiderhaaks. De Noorderhaaks heeft vertraging opgelopen als gevolg van de daar ontstane zoutproblematiek. Inmiddels is met de direct betrokken partijen een gedragen technische oplossing gevonden. Deze wordt heden uitgewerkt, waarna de realisatie van de Noorderhaaks verder kan. Als laatste onderdeel worden (busvriendelijke) verkeersremmende maatregelen in de Langevliet en de van Foreestweg gerealiseerd. Als gevolg van de problematiek is de contractuele opleverdatum van 31 mei 2018 niet meer haalbaar. Gestreefd wordt naar een realisatie in het vierde kwartaal van 2018.

Duinweg fietspad 2e fase

Voor de 1e fase van dit fietspad is in 2017 door de provincie BDU-subsidie verleend. Deze 1e fase ligt tussen de Jan Verfaillweg en de komgrens van de Huisduinen. Het project is momenteel in uitvoering. Vanwege noodzakelijke grondverwerving en medewerking van Noordhollands Landschap kon de 2e fase niet gelijktijdig worden uitgevoerd. De 2e fase voorziet in een vrij liggend fietspad tussen de komgrens van Huisduinen en de Huisduinerweg, langs een deel van de Duinweg en de Tuintjesweg. Met deze 2e fase realiseren wij een volwaardige en verkeersveilige fietsroute naar Huisduinen. De subsidieaanvraag vindt plaats in 2018. Oplevering wordt verwacht in 2019.

Na te ontvangen subsidie van de provincie bedraagt het gemeentelijk aandeel € 90.000 wat we gelijk met fase 1 activeren. Hieruit vloeit € 4.050 aan kapitaallasten voort vanaf 2020.

Lasten

Voor uitbreiding VTA, renovatie Rehorstpark en het herstel van de laanbeplantingen is incidenteel € 45.000 nodig. De werkzaamheden volgen rechtstreeks uit de nota Groen. In de dekking wordt voorzien door een onttrekking te doen uit de reserve BNLS (zie ook reserves).

Overige afwijkingen kleiner dan € 100.000 zijn per saldo € 155.000 nadelig.

Baten

Overige afwijkingen lager dan € 100.000 zijn per saldo € 67.000 voordelig.

Reserves

Voor diverse projecten in het kader van de uitwerking Nota Groen wordt € 45.000 onttrokken uit de reserve BNLS (zie ook lasten).

De onttrekking uit de algemene reserve voor initiatieven Nieuw Perspectief van € 50.000 is in de begroting 2018 opgenomen in programma 1. Omdat de uitgaven in programma 2 zijn opgenomen wordt voorgesteld de onttrekking uit de reserve over te hevelen.

Programma 3 Economische zaken**3.1 Creëren van een optimaal klimaat voor bedrijven om zich te vestigen**

3.1 Creëren van een optimaal klimaat voor bedrijven om zich te vestigen

In maart is aangekondigd dat er een flinke investering nodig zal zijn in Port of Den Helder N.V. Tijdens een informatieavond zijn de ontwikkelingen rond de haven toegelicht, waaronder het niet doorgaan van de aanleg van de Marsdiepkade en de kansen voor Harssens/Paleiskade.

3.1.1 aantrekkelijke binnenstad (leegstand voorkomen)

De mogelijke verplaatsing van een van de coffeeshops naar de Zuidstraat heeft veel gevoelens losgemaakt bij direct omwonenden en ook in de raad. Er wordt een zorgvuldige afweging gemaakt in de besluitvorming over de aangevraagde omgevingsvergunning.

De verplaatsing van de coffeeshops maakt onderdeel uit van het plan voor de transformatie van de aanloopstraten.

Het gebouw De Koploper is aangekocht. De bedoeling is het pand te slopen en zo de groene verbinding tussen station en dijk dichterbij te kunnen brengen.

3.2 Kennis behouden en versterken in de regio

3.2 Kennis behouden en versterken in de regio

Verwezen wordt naar 3.1. voor de gebiedsontwikkeling Haven en 3.4. voor arbeidsmarkt en onderwijs.

Het ontwerp van een icoon op de plek van Huys Tijdverdrif is gepresenteerd en met enthousiasme ontvangen. Het project *Verbinding op de dijk* is onderdeel van het regionale economische investeringsprogramma De Kop Werkt!

3.3 Ruimte bieden op bedrijfsterreinen en voldoende kaderuimte

3.3 Ruimte bieden op bedrijfsterreinen en voldoende kaderuimte

In maart is tijdens een informatieavond de raad geïnformeerd over de ontwikkelingen in de civiel-marine samenwerking, het tweede aandeelhouderschap van Port of Den Helder en het financieringsvraagstuk van Port of Den Helder. Ten aanzien van het laatste is meegegeven dat voor de periode 2018-2022 een vraag naar de gemeente komt van 18-22 miljoen samenhangend met de onderhoudsopgave.

3.3.2 promotie van bedrijfslocaties voor vestiging

3.4 Vraag en aanbod tussen arbeidsmarkt en onderwijs beter in balans brengen

3.4 Vraag en aanbod tussen arbeidsmarkt en onderwijs beter in balans brengen

In april is het eerste PET - Promotie Event Techniek - in Den Helder plaatsgevonden. PET brengt techniek gerelateerde bedrijven en organisaties, onderwijs en opleidingsbedrijven samen op één locatie waar zij tal van activiteiten organiseren voor kinderen in het basisonderwijs.

Het ministerie van OC&W heeft een subsidie uit het Regionaal Investeringsfonds toegekend voor de vernieuwing van het technisch onderwijs in de regio. Cofinanciering vindt plaats vanuit De Kop Werkt!/Match2020.

3.5 Profileren van Den Helder als toeristische bestemming

3.5 Profileren van Den Helder als toeristische bestemming

De gemeenten in Noord-Holland Noord en het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord hebben een regionale visie op verblijfsrecreatie opgesteld die uitnodigt tot ontwikkeling. Tevens is er een werkwijze ontwikkeld van regionale afstemming voor initiatieven in de verblijfsrecreatie die niet passen in het bestemmingsplan.

3.5.2 Promotie van wat Den Helder te bieden heeft			De European Maritime Day (EMD), een jaarlijkse, tweedaagse conferentie voor de maritieme sector voor beleidsmakers en beslissers in de EU-landen, zal in 2021 in Den Helder worden gehouden. De EMD wordt gezamenlijk met de Europese Commissie, het ministerie van I&W en de provincie Noord-Holland georganiseerd. De raad heeft een budget toegekend van € 62.500 als aandeel in de kosten.
---	--	--	--

Omschrijving	Beleid	Financiën	Eventuele toelichting
Programma 4 Onderwijs			
4.1 Kwalitatief goed en gevarieerd onderwijshuisvestingsaanbod			
4.1 Kwalitatief goed en gevarieerd onderwijshuisvestingsaanbod			Bij de aanbesteding van VSO school De Spinaker (renovatie en verhuizing) is een overschrijding van € 260.000 ontstaan door onder andere stijgende bouwkosten en achterblijvende indexatie van de normbedragen (RI18.0029). De overschrijding betreft € 260.000, wat jaarlijks € 18.000 aan extra kapitaallasten oplevert. De extra kosten passen binnen de egalisatiereserve onderwijshuisvesting.
4.1.2 adequaat leerlingenvervoer			
4.2 Kwalitatief goed onderwijs			
4.2 Kwalitatief goed onderwijs			De inspectie voor het onderwijs heeft in 2015 de HAVO en het VWO van Scholen aan Zee het predicaat zwak toegekend. In het tussentijds kwaliteitsonderzoek van 2017 is geconstateerd dat de kwaliteit verbetert.
4.2.1 alle leerlingen van 12-23 jaar behalen een startkwalificatie en ontwikkelen hun talenten			

Overige ontwikkelingen

Opbrengsten

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken:

Vanaf 2017 voert de gemeente een nieuwe centrumtaak uit in het kader van Vroegtijdig School Verlaten(VSV). Hiervoor ontvangt de gemeente € 237.000 van het rijk.

Lasten

Taakveld onderwijsbeleid en leerlingzaken:

Voor de uitvoering van de taken in het kader van Vroegtijdig School Verlaten wordt voorgesteld voor € 237.000 uitvoeringsbudgetten op te nemen!

De lasten voor Leerlingvervoer zijn te hoog geraamd. Het budget kan met € 80.000 naar beneden worden bijgesteld.

Egalisatie exploitatie Onderwijshuisvesting

De exploitatiekosten van onderwijshuisvesting worden verrekend met een bedrag dat hiervoor geacht wordt onderdeel te zijn van de algemene uitkering. In de praktijk betekent dit dat het verschil tussen kosten en 'inkomsten' verrekend wordt met een hiertoe ingestelde egalisatiereserve. Met name bijstelling van geraamde kapitaallasten leidt tot een verlaging van de geraamde onttrekking met ca. € 112.000

Omschrijving	Beleid	Financiën	Eventuele toelichting
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie			
5.1 Zoveel mogelijk inwoners van Den Helder sporten en bewegen, en ontwikkelen zo hun eigen talent			

5.1 Zoveel mogelijk inwoners van Den Helder sporten en bewegen, en ontwikkelen zo hun eigen talent			Er is een deelsubsidieverordening Topsport vastgesteld waarin de criteria en voorwaarden zijn opgenomen voor topsporters en talenten om een tegemoetkoming bij de gemeente aan te vragen. De criteria hebben onder meer betrekking op het niveau waarop de sport wordt beoefend en de subsidiabele kosten. Besloten daartoe € 25.000 ten laste te brengen van de algemene reserve. De deelsubsidieverordening treedt in werking met ingang van het sportseizoen 2018-2019.
5.1.2 door inzet van het Jeugd Sportfonds (JSF) meer kinderen uit minimegezinnen de kans bieden tot sportdeelname			

5.2 Exploiteren van voldoende kwalitatief goede sportvoorzieningen

5.2 Exploiteren van voldoende kwalitatief goede sportvoorzieningen			<p>Bij het trapveldje aan de Pasteurstraat zijn de doelgebieden voorzien van kunstgras, zodat kinderen tijdens alle weersomstandigheden gebruik kunnen maken van het veld.</p> <p>De gymzalen aan Drooghe Bol en Vogelzand hebben een update gehad. Door modernisering van materiaal en een nieuwe vloer voldoen deze zalen weer aan de Helderse norm. De Helderse norm biedt gelegenheid tot het geven van modern bewegingsonderwijs.</p> <p>De gymzaal aan de Sportlaan is in eigendom overgenomen van Scholen aan Zee. De Spinaker gaat de zaal gebruiken, die na de zomervakantie in het gebouw naast de gymzaal wordt gehuisvest. De gymzaal renoveren we volledig met inachtneming van de duurzaamheidseisen. Dat heeft tot gevolg dat de extra investering (€ 265.000,-) een nadelig saldo van € 18.550,- aan (afnemende) jaarlasten oplevert.</p>
--	--	--	---

5.3 Den Helder kent een veelzijdig, artistiek interessant aanbod aan culturele voorzieningen

5.3 Den Helder kent een veelzijdig, artistiek interessant aanbod aan culturele voorzieningen			
5.3.1 kinderen maken kennis met cultuur			
5.3.2 zoveel mogelijk mensen deel aan cultuur			
5.3.4 Den Helder als het culturele hart van de regio			
5.3.5 cultureel ondernemen stimuleren			De cultuurchallenge 2018 heeft vier winnaars opgeleverd uit de 15 innovatieve en vernieuwende inzendingen.

5.4 Ondersteuning van het behoud van het historisch waardevolle erfgoed en het stimuleren van de belangstelling hiervoor

5.4 Ondersteuning van het behoud van het historisch waardevolle erfgoed en het stimuleren van de belangstelling hiervoor			De lijst beeldbepalende panden is geactualiseerd. Aan de gemeentelijke monumentenlijst zijn vier monumenten toegevoegd. Zes panden zijn van deze lijst afgevoerd. Alle monumenten in de stad krijgen een herkenbaar schildje om te benadrukken dat het om cultureel erfgoed gaat. Bewoners/eigenaren hebben de schildjes inmiddels ontvangen.
5.4.1 verbinden van de cultuurhistorische beleidsdoelen met ruimtelijk beleid			
5.4.2 erfgoed behouden en ontwikkelen als drager van de identiteit van Den Helder			Met de aankoop van Handelskade 10-B is de kans vergroot dat de groene verbinding tussen Dirksz Admiraal en Fort Westoever in de toekomst kan worden gerealiseerd.

Nieuw beleid uit de aanvullende begroting 2018

Bijdrage L.O.S.

Bij de vaststelling van de begroting 2018 is een incidentele bijdrage van € 30.000 aan de LOS beschikbaar gesteld voor de bekostiging van noodzakelijke investeringen. Ook is een verhoging van de jaarlijkse bijdrage in het vooruitzicht gesteld van € 58.854 naar € 90.000. Het plan van aanpak om tot verdere professionalisering te komen, dat als voorwaarde daaraan was verbonden, is inmiddels vastgesteld.

Diverse bijdragen voor Historische en Culturele speerpunten

De raad heeft € 755.000 beschikbaar gesteld om cofinanciering van projecten mogelijk te maken bij subsidieaanvragen.

Overige ontwikkelingen

Rugbyclub Den Helder

Met Rugbyclub Den Helder is overeenstemming bereikt over het gebruik van het gemeentelijke rugbyveld en het clubhuis op sportpark De linie. De rugbyclub bouwt een nieuw clubhuis en krijgt dat in economisch eigendom. De club betaalt huur voor het rugbyveld volgens het gemeentelijke Sportbesluit. De raad heeft een krediet van € 287.000 beschikbaar gesteld om een nieuw clubhuis te realiseren. Tevens is een krediet van € 185.000 beschikbaar gesteld voor de sloop van de huidige accommodatie en het bouwrijp maken.

Gymzaal Sportlaan 10

Als onderdeel van de verhuizing van de Spinaker, school voor voortgezet speciaal onderwijs, is de gymzaal Sportlaan 10 aangekocht waarmee de Spinaker in bewegingsonderwijs gaat voorzien. Deze gymzaal moet gerenoveerd worden waartoe op basis van toen beschikbare gegevens een budget van € 215.000 beschikbaar is gesteld. Als onderdeel van nadere inventarisatie voor een meerjaren onderhoudsplan en energetisch onderzoek van gemeentelijk vastgoed is gebleken dat het van goed beheer getuigt als diverse werkzaamheden die zouden voortvloeien uit het duurzaam beheersplan direct uitgevoerd worden. Bijvoorbeeld niet nu eerst de kozijnen renoveren (behandelen tegen houtrot en schilderen) en dan in 2024 vervangen door kunststof kozijnen met isolerend glas. De aanpassing van de renovatieplannen vraagt een verhoging van het bestaande krediet met € 265.000 wat vanaf 2019 zal leiden tot een extra kapitaallast van € 18.550. Hier tegenover staat een daling van de storting in het meerjaren onderhoudsfonds van € 23.090 zodat dit per saldo een voordelig effect geeft. De exploitatie van de gymzaal zal tot een aanvullend beslag op de algemene middelen leiden van ca. € 29.000 wat echter volledig gedekt wordt door wegvallende kosten voor leerlingen vervoer tussen het oude schoolgebouw en gymzaal.

Casino Huisduinen

Verleden jaar is reeds door de raad besloten tot het verstrekken van een bijdrage van € 542.000 in de herontwikkeling van het voormalige Casino in Huisduinen. De al eerder gevormde bestemmingsreserve zou hiervoor ingezet worden. Door administratieve omstandigheden is deze bijdrage uitgesteld en zal nu in 2018 alsnog verstrekt worden. Dit verlangt een hernieuwing van het eerder genomen raadsbesluit.

Omschrijving

Beleid

Financiën

Eventuele toelichting

Programma 6 Sociaal Domein

6.1 Burger is tevreden over dienstverlening die zelfredzaamheid ondersteunt

6.1 Burger is tevreden over dienstverlening die zelfredzaamheid ondersteunt

6.1.1 burger vindt snel informatie en de aanvraag van diensten/producten wordt snel afgehandeld

6.2 Iedere inwoner van Den Helder kan meedoen in de samenleving, op eigen niveau en naar draagkracht

6.2 Iedere inwoner van Den Helder kan meedoen in de samenleving, op eigen niveau en naar draagkracht

Het project Slow Work is gestart.

Preventief jeugdbeleid: De inventarisatie mbt voorliggende voorzieningen ligt op koers.

Het ontwikkelen en uitzetten van acties gericht op het voorkomen van ernstige problematiek bij jeugdigen is een doorlopend proces en loopt door naar 2019.

Aanpak eenzaamheid: De uitkomsten van het onderzoek naar eenzaamheid onder 75-plussers zijn vertaald naar acties, gericht op eenzaamheidsbestrijding onder ouderen (training, preventieve huisbezoeken en netwerkaanpak). In 2018 wordt onderzocht in hoeverre de aanpak eenzaamheid uitgerold kan worden onder andere doelgroepen, zoals jongeren en inwoners met een beperking.

Sociale innovatie: Diverse pilots zijn gestart. Resultaten/maatschappelijke effecten worden zichtbaar in 2^e helft van 2018.

De kennis en ervaringen, opgedaan in het project "Netwerkt versterkt", zijn geborgd in de reguliere werkwijze van de deelnemende organisaties. Er worden kenniskringen opgezet, waardoor kennis wordt gedeeld met andere zorg- en welzijnsorganisaties.

6.2.3 bieden van een vangnet (in de vorm van maatwerkvoorzieningen) voor inwoners die (tijdelijk) niet in staat zijn om op eigen kracht vorm en inhoud aan hun leven te geven

Voor jeugdzorg verscherpen we het toezicht op kwaliteit en producten in contractmanagement. De looptijd van het innovatieproject "Waarom moeilijk doen .." is verlengd om meer ervaring op te doen in de samenwerking bij complexe jeugd- en gezinsproblematiek.

De uitvoering van de Inkoopstrategie voor 2019 ligt op koers.

Jeugdzorgplus en Jeugdbescherming / Jeugdreclassering zijn in bovenregionaal verband opgepakt met als doel samenwerking voor de inkoop van 2019 en daarna.

6.2.5 versterken van het armoedebeleid met een sterkere focus op preventie. Dit moet leiden tot minder inwoners die in armoede leven

De transformatie schuldienstverlening is in gang gezet en neemt waarschijnlijk aantal jaar in beslag. Er ligt veel focus op preventie. Als eerste wordt sterker ingezet op de aanpak van beginnende huurschulden.

Nieuw beleid uit de aanvullende begroting 2018

Het nieuw beleid is opgenomen en maakt onderdeel uit van 6.2.5.

Overige ontwikkelingen

Opbrengsten

Taakveld Inkomensregelingen:

In april 2018 is het nader bijgestelde voorlopige rijksbijdrage BUIG bekend geworden. Voor de gemeente Den Helder valt dit € 501.000 lager uit dan begroot.

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18+:

De wijziging van de huidige –eigen- bijdragen-systematiek WMO naar het abonnementstarief leidt voor de gemeente Den Helder tot een daling van de baten met € 430.000. Via het gemeentefonds wordt ongeveer 50% gecompenseerd.

Overige afwijkingen < € 100.000: € 26.000

Lasten

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie:

Als gevolg van een toenemende vraag naar voorliggende voorzieningen is aan een aantal partners een extra subsidie (€ 125.000) toegekend om het aanbod hierop af te kunnen stemmen. Daarnaast heeft er een overheveling van een budget € 85.000 plaatsgevonden uit een ander taakveld. De reden hiervoor is technisch (bbv) van aard.

Taakveld Wijkteams:

Als gevolg van de overheveling van taken Zorginfrastructuur door het rijk naar de gemeenten wordt voorgesteld en budget van € 120.000 op te nemen om hier uitvoering aan te kunnen geven (Via de Integratie-uitkering Sociaal Domein wordt de gemeente hiervoor gecompenseerd.)

Taakveld Inkomensregelingen:

De Budgetten voor inkomensregelingen kunnen naar beneden worden bijgesteld. De prognose voor 2018 is dat er 1.786 inkomensvoorzieningen zullen worden verstrekt en dat 28 cliënten een loonkostensubsidie in het kader van beschut werken zullen ontvangen.

Daarnaast zullen meer gezinnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing. Hiervoor zal dit budget met € 100.000 moeten worden verhoogd.

Taakveld Begeleide participatie:

De taakstellingen voor 2018 voor beschut werken (28 SE), begeleid werken (18 SE) en WSW-ers (223 SE) zijn bijgesteld. Gevolg hiervan is dat de benodigde budgetten € 525.000 hoger zullen uitvallen.

Taakveld Arbeidsparticipatie:

Op basis van het realisatie 2017 kunnen deze budgetten naar beneden worden bijgesteld met € 386.000.

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18+:

Als gevolg van een wijziging van de cao voor Thuishulpen per 1 april 2018, zullen de contractarieven met deze zorgaanbieders worden bijgesteld, zodat zij gecompenseerd (€ 100.000) worden voor deze extra lasten. Op basis van de realisatie 2017 (er zijn minder uren huishoudelijke hulp ingezet) kan het budget voor 2018 met € 375.000 naar beneden worden bijgesteld.

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18-:

Abusievelijk is het budget voor de lasten Landelijk Werkende Instellingen € 300.000 te hoog opgenomen in de begroting. Daarnaast is het innovatiebudget niet toereikend om innovatieve projecten (niet gebiedsgericht) te kunnen financieren. Het extra benodigde budget bedraagt € 250.000. Op basis van de realisatie kan het budget voor PGB-ers met € 150.000 naar beneden worden bijgesteld.

De kosten voor basis en specialistische GGZ zijn in 2017 met € 1.325.000 hoger uitgevallen dan het beschikbare budget in 2018. Er wordt niet verwacht dat deze kosten zullen dalen en dient het huidige budget met eerder genoemd budget te worden bijgesteld.

Taakveld Geëscaleerde zorg 18-:

In het kader van Veilig Thuis (GGD) wordt in het kader van bijstelling door de rijksoverheid van de uitvoeringstaken verwacht dat er een extra budget van € 100.000 nodig zal zijn om dit te realiseren. (Dit wordt via het gemeentefonds gecompenseerd.)

De kosten voor ambulante begeleiding, verblijf en Jeugd GGZ zijn in 2017 met € 1.275.000 hoger uitgevallen dan het beschikbare budget 2018. Er wordt niet verwacht dat deze kosten zullen dalen en dient het huidige budget met eerder genoemde bedrag te worden bijgesteld.

Overige afwijkingen < € 100.000: € 138.000 hogere lasten.

Reserves

Bij de jaarrekening 2017 zijn de ontvangen gelden vanuit de regiogemeenten voor Beschermd Wonen gereserveerd op de balans. In het RB18.0015 is de voorkeur uitgesproken om deze gelden samen met de bijdrage van Den Helder te storten in een apart in te stellen bestemmingsreserve. De gelden voor de bijdrage van Den Helder te financieren vanuit de reserve Sociaal Domein.

7.1 Het klimaatbestendig maken van Den Helder

7.1 Het klimaatbestendig maken van Den Helder			
7.1.1 in herstructurering van Nieuw Den Helder bij de herinrichting van de openbare ruimte de benodigde kansen benutten			De Grote Rivierenbuurt wordt heringericht. We nemen klimaatbestendige maatregelen in de buurt. Woningstichting neemt zowel duurzame en klimaatbestendige maatregelen op het gebied van vastgoed (gasloos) als in de openbare ruimte in Nieuw Den Helder.

7.2 Het nemen van maatregelen op het gebied van energiebesparing, het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en de overgang naar duurzame energie

7.2 Het nemen van maatregelen op het gebied van energiebesparing, het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en de overgang naar duurzame energie			De uitgebreide Wabo procedure is opgestart voor het afwijken van het bestemmingsplan voor het realiseren van een zonnepark aan de Burgemeester Ritmeesterweg 33.
7.2.1 toepassen van duurzame maatregelen in het gemeentelijk vastgoed			Het energetisch onderzoek is afgerond in september, hetgeen heeft geleid tot een uitvoeringsplan verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Op 11 december 2017 is dit plan goedgekeurd door de raad. Momenteel is het team Vastgoedontwikkeling bezig met de laatste voorbereidingen ter uitvoering van de eerste duurzaamheidsmaatregelen van een aantal gemeentelijke panden.

7.3 Het functioneren van de riolering verder verbeteren

7.3 Het functioneren van de riolering verder verbeteren			
7.3.2 meer kostenbewust vervangen of renoveren van slechte riolering			De gemeente werkt op dit moment, samen met gemeenten Texel, Schagen en Hollands Kroon een werkwijze uit om risico gestuurd te beheren en onderhoud in te plannen. In het Gemeentelijk Rioleringsplan is de implementatie van risico gestuurd beheer als speerpunt vastgesteld.
7.3.3 intensiveren van rioolinspecties. Alle riolen ouder dan 45 jaar, zijn eind 2017 geïnspecteerd			Eind 2017 en begin 2018 is ruim 42 kilometer riolering geïnspecteerd. De doelstelling uit het GRP wordt hiermee gehaald.
7.3.4 monitoren van functioneren en oplossen eventuele knelpunten			Diverse metingen in het riool worden gedaan. Met het Hoogheemraadschap is inmiddels al overleg over de vervolgwerkzaamheden. Knelpunten die door de eigen buitendienst ontdekt zijn, worden ingepland voor groot onderhoud in 2018.

7.4 Het terugdringen van structurele overlast door hemelwater of hoge grondwaterstanden

7.4 Het terugdringen van structurele overlast door hemelwater of hoge grondwaterstanden			Diverse werkzaamheden zijn in voorbereiding voor uitvoering na de zomervakantie en komend najaar, waaronder wateroverlast langs het fietspad Doggersvaart en Timorpark.
7.4.1 concrete aanpak van de zorgplichten hemel- en grondwater			

7.5 Realiseren van de doelstelling van de rijksoverheid door gescheiden inzameling (bronscheiding) van huishoudelijk afval, in 2020 te komen tot 75% materiaalgebruik

7.5 Realiseren van de doelstelling van de rijksoverheid door gescheiden inzameling (bronscheiding) van huishoudelijk afval, in 2020 te komen tot 75% materiaalgebruik			In 2017 is in 10 maanden tijd het ingezamelde restafval per persoon per jaar gedaald van 270 (2016) naar maar liefst 218 kilogram! Een succes dat zeker ook onze inwoners toekomt! De inzet in 2018 is gericht op een verdere daling van het restafval en de toename van de positieve stromen GFT, papier en plastic. Inzet van het Rijk hierbij is maximaal 100 kg restafval per persoon per jaar.
7.5.1 vanaf 2017 gefaseerd introduceren van een nieuwe afvalinzamelstructuur			In februari 2018 is de nieuwe wijze van afvalinzameling (restafval op afstand en positieve stromen aan huis) ingevoerd in Julianadorp. Het is de verwachting dat eind 2018/begin 2019 de wijken Huisduinen, De Schooten en Nieuw Den Helder aan de beurt komen. In mei 2018 zal de business-case voor deze drie wijken gereed zijn, waarna we inloopavonden voor de bewoners organiseren. In 2019 beginnen we met de binnenstad. Hier ligt de focus op maatwerk. De gemeente zet alles op alles om de nieuwe wijze van afvalinzameling voor 2020 in de hele stad ingevoerd te hebben. De rijksdoelstelling is in 2020 maximaal 100 kilogram per persoon per jaar.

7.5.2 de burger zowel fysiek (verschillende containers) als organisatorisch (ophaalrequentie) optimaal te faciliteren

Wij faciliteren onze inwoners in alle afval- c.q. grondstofstromen. Hetzij aan huis, hetzij op afstand. Met de invoering van het nieuwe inzamelingsstelsel (restafval op afstand), is de verwachting dat dit nog beter wordt. Met betrekking tot afvalscheiding bij hoogbouw zijn diverse proeven gaande om ook deze bewoners beter te bedienen.

Nieuw beleid uit de aanvullende begroting 2018

Kostendekkend maken opbrengst afvalstoffenheffing

Om te komen tot een 100% kostendekkendheid is de opbrengst afvalstoffenheffing verhoogd met € 568.000.

Investering Duurzaamheidsagenda € 400.000 gedurende drie jaar (2018 - 2020)

Vanuit de duurzaamheidsagenda 2017-2020 is een actieplan gemaakt voor 2018 om te bereiken dat Den Helder eind 2018 6,5% energieneutraal is. Het actieplan voorziet vooral in het communiceren, stimuleren en faciliteren van initiatieven op het gebied van duurzaamheid. De raad heeft daartoe € 400.000 beschikbaar gesteld.

Reserves

Onttrekkingen

Voor het instellen van een reserve fonds historische graven wordt € 50.000 onttrokken uit de algemene reserve.

Voor de restauratie van een aantal historische graven wordt in 2018 € 10.000 onttrokken uit de reserve fonds historische graven.

Toevoegingen

Vanuit de algemene reserve wordt € 50.000 gestort in een nieuw te vormen reserve fonds historische graven.

Overige ontwikkelingen

In 2017 is het rioleringsplan 2018-2022 vastgesteld. De mutatie uit de voorziening riolering is nog niet goed in de begroting 2018 verwerkt. Per saldo wordt de bijdrage uit de voorziening € 642.000 hoger.

Naar aanleiding van het nieuwe rioleringsplan 2018-2022 heeft de raad besloten het tarief rioolheffing met ingang van 2018 te verlagen van € 157 naar € 130. De verlaging is nog niet in de begroting 2018 verwerkt. De opbrengst is begroot op € 4.741.000 en wordt met € 805.000 verlaagd naar € 3.936.000.

Sinds 1994 bestaat Baggerbeheer Den Helder B.V. Doel is de exploitatie van depots ten behoeve van de opslag en verwerking van baggerspecie, grond, veegvuil en groenafval. De gemeente Den Helder is enig aandeelhouder. Het jaar 2017 sluit af met een negatief resultaat van € 440.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag als voorziening op te nemen.

Het vogelasiel De Paddestoel, de Helderse Vallei en de gemeente Den Helder hebben een intentieovereenkomst getekend. Hierin is benoemd dat de gemeente de realisatiemogelijkheden onderzoekt om de huisvesting van wildopvang te verplaatsen naar De Helderse Vallei en aanvullend een studie te doen naar kansen voor verdere kwaliteitsverbeteringen in en rondom het recreatieve knooppunt. De gemeente en stichting De Helderse Vallei maken in de nieuw te sluiten budgetovereenkomst afspraken over financiële en kostendekkende compensatie voor de extra taak van wildopvang. Eventueel krijgt het vogelasiel in 2018, waar nodig, een financiële bijdrage. Dit is op dit moment nog niet aan de orde.

Omschrijving

Beleed

Financiën

Eventuele toelichting

Programma 8 Ruimte en Stedelijke Vernieuwing

8.1 Het stadshart biedt ruimte voor: genieten (stadspark, terrasjes, ijsbaan), gezellig winkelen, ondernemen en initiatieven ontplooiën, aantrekkelijke plek om te wonen, uitnodigende en aantrekkelijke entrees en goede bereikbaarheid

8.1 Het stadshart biedt ruimte voor: genieten (stadspark, terrasjes, ijsbaan), gezellig winkelen, ondernemen en initiatieven ontplooiën, aantrekkelijke plek om te wonen, uitdagende en aantrekkelijke entrees en goede bereikbaarheid			Met de verwerving van de Koploper is de afronding van het noordelijke deel van de stadspartij dichterbij gekomen. Met de onttrekking van € 403.000,- uit de reserve Aankopen SH wet Voorkeursrecht is dit te realiseren. Het totale bedrag van de aankoop van het gebouw incl. de herontwikkeling naar park komt daarmee uit op een bedrag van € 1.753.000. In de begroting 2018 was al € 1.350.000 voor dit deel beschikbaar gesteld.
8.1.1 ontwikkeling Halter Bellevue			Woningstichting Den Helder is gestart met de bouw van een zevental woningen aan de Stationsstraat/Spuistraat.
8.1.2 ontwikkeling Anton Pieckplein			De ondernemer aan de Koningsstraat heeft zijn bouwaanvraag stopgezet. Hij is tot de conclusie gekomen dat de huidige locatie niet meer de optimale locatie is voor zijn bedrijf. Met de ondernemer en Woningstichting Den Helder bezien we wat de consequenties van dit besluit zijn voor de gesloten overeenkomst.
8.1.5 ontwikkelen horeca Willemsoord			De gemeenteraad heeft februari 2018 ingestemd met het voorgenomen besluit van het college om voor de ontwikkeling van de eerste fase van het horecakwartier op Willemsoord € 850.000 te lenen aan Willemsoord BV onder de voorwaarde dat de omgevingsvergunning voor de herontwikkeling van gebouw 51 onherroepelijk is.

8.3 Stad en platteland hebben ruimtelijke kwaliteit die aansluit bij de identiteit van de stad

8.3 Stad en platteland hebben ruimtelijke kwaliteit die aansluit bij de identiteit van de stad			De omgevingsvisie Huisduinen is vastgesteld. In de visie wordt een aantal projecten in de openbare ruimte genoemd die op korte termijn worden gerealiseerd. Eén daarvan is de herinrichting van het dorpsplein. Om het met de bewoners ontwikkelde plan te realiseren is er naast de middelen vanuit het programma van De Kop Werkt! een extra investeringskrediet nodig. de besluitvorming daarvoor moet bij de behandeling van de begroting 2019 plaatsvinden.
--	---	---	--

Nieuw beleid uit de aanvullende begroting 2018

Vrijval verliesvoorziening grond exploitatie Willem Alexander Hof

Voorzien werd dat door de aantrekkende woningmarkt de exploitatie van het Willem-Alexanderhof ook minder verliesgevend zal worden. Hiervoor is op een gefaseerde vrijval van de verliesvoorziening van € 500.000 per jaar gerekend. Bij het opmaken van de jaarrekening 2017 is deze vrijval reeds voor een groot deel gerealiseerd. Om deze vrijval administratief - technisch te laten sporen met de meerjaren raming wordt voorgesteld bij bepaling van het jaarrekening resultaat een bestemmingsreserve in te stellen.

Realisatie Stadspark

Ten behoeve van de realisatie van het Stadspark zijn twee bedragen beschikbaar gesteld : € 1.350.000 voor aankoop en sloop van het gebouw 'de Koploper' en voor de herinrichting van het plangebied een bedrag van € 2.800.000. Inmiddels is gebleken dat voor het onderdeel 'Koploper' een aanvullend bedrag nodig is wat voorgesteld wordt te dekken uit de reserve WVG. Van het totaal beschikbare bedrag wordt een deel direct door de gemeente zelf besteed en een deel (€ 3.500.000) wordt als co-financiering van het totaal project ingezet door Zeestad. Hiertoe wordt dit bedrag in twee fasen aan Zeestad beschikbaar gesteld, € 1.750.000 in 2018 en € 1.750.000 in 2019.

Overige ontwikkelingen

Kustzoning

Het college heeft met andere gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties, ondernemersverenigingen en de provincie een convenant getekend over de ontwikkeling van de kust. Zij spreken daarmee af om het Toekomstperspectief Kust voor 2040, de Strandzoning tot 2025 en de samenwerkingsagenda te verwerken in het eigen beleid op het moment dat deze herzien wordt.

Verwerving Koploper (Prins Hendriklaan 2, Den Helder).

De Koploper is aangekocht voor € 900.000,- kosten koper. Daarnaast is een verhuisvergoeding van € 99.000,- overeengekomen. Totale aankoopbedrag komt daarmee uit op € 1.053.000,-. Zeestad CV/BV heeft voor de herontwikkeling park Polderweg € 700.000,- nodig. Het totale bedrag van de aankoop van het gebouw incl. de herontwikkeling naar park komt daarmee uit op een bedrag van € 1.753.000,-. Voor dit deel van het project is € 1.350.000,- begroot. Voorgesteld wordt om het verschil (€ 1.753.000 - € 1.350.000) van € 403.000,- uit de WVG-reserve te onttrekken en toe te voegen aan het project.

Hiernaast schrijven de boekhoudvoorschriften voor dat het pand, zolang als het nog een waarde vertegenwoordigt, dat deze waarde op de balans gepresenteerd wordt. Hieruit voortvloeiend zal het beschikbare budget voor aankoop van de 'Koploper' als tegenhanger van deze post in de vorm van een kapitaallegaliseringsreserve eveneens op de balans opgenomen worden. Dit creëert automatisch de mogelijkheid om de boekwaarde budgettair neutraal af te boeken na sloop.

Verwerving Handelskade 10-B

Begin 2018 is de loods op adres Handelskade 10-B verworven als strategische aankoop in de verdere ontwikkeling van de Stelling van Den Helder. In een nog vast te stellen visie zal worden geschetst hoe Westoever en Dirksz Admiraal weer met elkaar kunnen worden verbonden met een groene route en recreatieve functies. De visie en grondexploitatie worden zo mogelijk nog in 2018 ter vaststelling aan de raad voorgelegd. De aankoop van de Handelskade 10-B leidt tot jaarlijkse rentelasten ca. € 8.000,- en deze worden tot het vaststellen van de grondexploitatie ten laste gebracht van het Product Stedelijke Vernieuwing (821), waarbinnen het benodigde budget beschikbaar is.

Voor de loods is een erfpacht verschuldigd van € 1.422,- per jaar. Deze kan samen met de OZB en waterschapslasten geheel worden gedekt uit de huurinkomsten, waarvan tot het einde van de eerste huurtermijn op 1-8-2018 een bedrag van € 6.875,- ten gunste van de gemeente komt.

Verhuurdersheffing

Verhuurders die meer dan 50 huurwoningen bezitten, betalen een heffing over de WOZ-waarde van de huurwoningen.

Dit is een belasting, de zogenaamde verhuurderheffing.

Het gaat hierbij om huurwoningen waarvan de huur niet hoger is dan € 710,68 per maand/sociale huur (prijspeil 2018).

De gemeente Den Helder wordt jaarlijks voor deze verhuurdersheffing aangeslagen. Deze kosten zijn nog niet in de begroting opgenomen. Deze jaarlijkse kosten ad € 42.000,- zullen in de begroting vanaf 2019 worden opgenomen.

8.2 Ontwikkelen van de woonkwaliteit

Willem Alexanderhof

In maart is een geactualiseerde grondexploitatie voor Willem Alexanderhof vastgesteld. De ontwikkeling van Willem Alexanderhof loopt binnen de planning en de financiële kaders. De bouw van een volgende fase is reeds gestart ten noorden van de ontsluitingsweg en een fase ten zuiden van de ontsluitingsweg wordt uitgewerkt. Start bouw is naar verwachting medio 2019.

Vinkenterrein

De ontwikkeling van het Vinkenterrein wordt in de loop van dit jaar ter hand genomen. Recentelijk zijn alle stakeholders uitgenodigd om hun plannen voor de invulling van het gebied te presenteren. Op dit moment wordt gewerkt aan een integrale invulling.

t Laar

De ontwikkeling van 't Laar door Van Wijnen verloopt ook voorspoedig. Bij een eerste fase van veld 2 is gekeken welke woningtypes de markt aantrekkelijk vindt en dit wordt nu doorgetrokken in fase 2 en tevens laatste fase van veld 2. Dit jaar start de bouw van deze fase. De ontwikkeling van veld 3 gaat in voorbereiding. Hiervoor moet nog een stedenbouwkundig plan worden opgesteld en een bestemmingsplanprocedure (uitwerkingsplan) worden doorlopen.

Nieuw beleid uit de aanvullende begroting 2018

Dit nieuwe programma omvat deels activiteiten die overgebracht zijn vanuit andere programma's, zoals het sociaal cultureel werk en subsidies voor wijkaanpak en bewonersorganisaties. Daarnaast zijn er pilots in de drie buurten Visbuurt, Kruiszwijn 1&2 en Schout- en Schepenenbuurt. Met inzet van bewoners en partners hebben we voor de zomer een startfoto van de Visbuurt. Vanuit deze "nulmeting" kan de ontwikkelagenda

worden gemaakt. In Kruiswin 1&2 en Schout- en Schepenenbuurt is geëxperimenteerd met verschillende soorten bewonersparticipatie. In deze laatstgenoemde buurten ligt het accent op aanpassingen en onderhoud in de openbare ruimte en wordt tegelijkertijd gezien welke vraagstukken er verder leven bij de bewoners.

In het programma Gebiedsgerichte Aanpak is een van de projecten de 'Nulmeting buurten'. Hoe staan onze buurten er voor op het gebied van veiligheid, openbare ruimte, sociaal domein, wonen. . Als we dat globaal in kaart hebben, kunnen we zien welke buurten op welke vlakken prioriteit hebben. En kan op basis daarvan de raad drie pilotbuurten aanwijzen voor 2019. Met de aanschaf van het programma Swing is het nu ook mogelijk om statistische gegevens op wijk- en buurtniveau te ontsluiten. Den Helder ontsluit daarmee op vergelijkbare wijze informatie als de andere drie Kogemeenten.

Als (financiële) start zijn de volgende budgetten uit andere programma 's naar dit programma overgeheveld:

Convenant wijkaanpak plus	539.664
bevordering wijkgericht werken	22.378
subsidies bewoner organisaties	48.324
Sociaal cultureel werk	150.000
Sociale innovatie-nieuw	300.000

Hiernaast worden ook twee grote investering kredieten via dit programma afgewikkeld :

Gebieds gericht werken, inlopen achterstallig onderhoud, € 720.000 per jaar
 Gebieds gericht werken, duurzaam- en milieu maatregelen, € 1.280.000 per jaar (waarvan € 400.000 gerelateerd aan rioolvoorzieningen)

Deze investering kredieten zijn voorlopig voor drie jaarschijven toegekend. De hoogte van de jaarschijven is berekend als gemiddelde voor alle onderscheiden gebieden over de gehele looptijd. Daarom zal er sprake zijn van maatwerk bij inzet van de budgetten.

Algemene mededelingen

Stadhuis project

Voor meerjarenonderhoud is een bedrag van € 80.000,-- beschikbaar gesteld.

Vanwege de verhuizing naar de Verkeerstorenweg wordt dit bedrag ingezet als dagelijks onderhoud.

Met andere woorden, een onttrekking van € 80.000,-- uit de onderhoudsvoorziening gebouwen.

BBV

De recente wijzigingen in de BBV heeft geleid tot veel landelijke vragen aan de commissie BBV. De antwoorden geven meer duidelijkheid over de toepassingen van de nieuwe regels en zorgt voor een verfijning van de uitwerking. Dit geldt ook voor ons en de wijziging zit in het verdelen van de kosten naar overhead of direct aanwijsbaar aan een product. Deze budget neutrale wijziging zorgt voor verschuivingen tussen de diverse taakvelden.

Taakveldnummer	Omschrijving	Bedrag
57	Openbaar groen en (openlucht)	€ 504.076
74	Milieubeheer	-/- € 504.076

Financiering en kapitaallasten

Elk jaar met de tussenrapportage vindt er weer een actualisatie plaats van onder andere de onderdelen financiering en kapitaallasten. De kapitaallasten bestaan uit de afschrijvingslasten en rentelasten. In 2018 dalen de afschrijvingslasten voor de gemeente en rente die we kunnen doorberekenen naar investeringen in de gesloten systemen (riool, onderwijs). Dit komt onder andere door latere uitvoering van investeringen in onder andere ICT, overheveling grond naar de bouwgrondexploitatie en overige investeringen die vertragen.

Dit ziet er als volgt uit:

Programma	Bedrag
1	-/- € 567.784
2	-/- € 37.903
3	-/- € 24.345
4	-/- € 39.772
Egalisatiereserve 4	€ 40.122

5	-/- € 34.010
7	-/- € 41.789
Egalisatievoorziening 7	€ 17.504
8	-/- € 10.294
Totaal	-/- € 698.271

Bij de actualisatie van de financiering nemen wij ook het onderdeel rentelasten van de kapitaallasten mee. Onder de financiering vallen de rentelasten op de kapitaalegalisatiereserves maar ook over uitstaande en opgenomen geldleningen, samengevoegd komt dit dus terug in de financiering. Door aanpassingen in de investeringen gedekt door de kapitaalegalisatiereserves zorgt dit voor een stijging van deze rentelasten, samen met de actualisatie van de overige rentelasten en een lagere renteopbrengst via de kapitaallasten is er sprake van een nadelig resultaat.

Algemene uitkering

In de eerste tussenrapportage wordt normaal gesproken de effecten vanuit de meicirculaire verwerkt voor de verwachte uitkomsten van de algemene uitkering. Echter gelet op het tijdspad van de eerste tussenrapportage en het uitkomen van de maartcirculaire worden de uitkomsten uit deze circulaire in de eerste tussenrapportage overgenomen. De behandeling van de maartcirculaire is niet zo uitgebreid als de meicirculaire. De maartcirculaire geeft de richting aan en in de meicirculaire zal de verdere uitwerking plaats vinden. Maar omdat de maartcirculaire een stijging laat zien willen wij deze effecten toch graag meenemen. Het accres stijgt met € 878.000 en de integratie-uitkering Sociaal Domein daalt met € 206.000. De stijging van het accres zit voornamelijk in de wijziging van de trap-op-trap-af systematiek. Maar ook door de beleidsintensivering van het kabinet en een hogere loon-/prijsmutatie.

Zoals in programma 1 vermeld moeten wij de contributie voor het Fonds Gemeentelijke Uitvoering ad € 283.700 nu zelf betalen. Daarmee komt de totale stijging van de algemene uitkering op € 388.300 uit.

Analyse van de verschillen tussen begroting en werkelijke stand van zaken Turap:

De belangrijkste mutaties zijn (in €)	
<i>Organisatiekosten</i>	
Extra kosten inhuur/uitzendkrachten	500.000
WW - wachtgeld	185.000
Verhoging overige personele kosten	151.710
Uitbreiding formatie VVH	276.046
Terugdraaien taakstelling formatie VVH	102.595
Juridische advieskosten	180.000
Inhuur KCC	70.000
<i>Kapitaallasten/gesloten systemen</i>	
Lagere afschrijvingslasten	-698.271
Bijstelling rentelasten	197.138
Effecten aanpassing riolering	123.560
Aanpassing dotatie reserve onderwijs	112.179
<i>Verbonden partijen</i>	
Hogere dividenden	-329.000
Bijdrage Baggerbeheer	440.000
<i>Uitvoering programma's</i>	
Energie duurzaamheidsagenda	400.000
Aanpassing dijk- en polderlasten	78.000
Aanpassingen budgetten SD (niet IUSD)	516.214
Aanpassingen budgetten SD (IUSD)	-734.009
Overige afwijkingen	205.638
<i>Algemene uitkering</i>	
Hogere Algemene uitkering	-387.935
Totaal afwijkingen	1.388.865

Toelichting mutaties:

Organisatiekosten:

Als gevolg van ziekteverzuim en moeilijk vervulbare functies is substantieel productieverlies opgetreden, waardoor de dienstverlening onder druk is komen te staan. Dit tezamen met de behoefte aan externe expertise waarover de gemeente niet (in voldoende mate) beschikt, verzoeken wij u het budget voor inhuur en uitzendkrachten te verhogen met € 500.000.

Gemeente Den Helder is eigen risicodragers voor WW-kosten. Volgens opgave van personeelszaken komt de door de gemeente te

betalen WW(UWV) uit op € 225.000 in 2018 terwijl € 40.000 is begroot. Wij verzoeken het budget met € 185.000 te verhogen.

De overige personele kosten stijgen door de volgende oorzaken;

- De berekening van de bijdrage aan het A&O fonds is veranderd in het nieuwe cao-akkoord met een nadelig effect van € 22.000;
- Een niet begrote bijdrage aan de Veiligheidsregio voor de overgangsregeling vervroegd uittreden van voormalig brandweerpersoneel van € 70.000;
- Een vervallen inkomstenpost wegens detachering van € 59.700.

In de bedrijfsvoering zijn diverse verschuivingen gerealiseerd. Voorbeeld is de uitbreiding personeel voor de bestrijding van criminaliteit en actief woonfraude bestrijden. Over de inzet van het frictiefonds voor deze verschuivingen rapporteren we in de tweede Turap.

In de begroting 2018 is een raming opgenomen van € 120.000 voor juridische kosten. Op basis van een voorlopige inschatting - gebaseerd op de gemaakte kosten in het eerste kwartaal inclusief een extra aantal nieuwe zaken die in de planning staan - is de prognose uitgaven tot en met einde 2018 € 300.000. Er wordt € 180.000 extra budget gevraagd voor juridische kosten.

Voor de inhuur voor de Servicebalie Bijweg 2 tot de definitieve huisvesting ambtelijke organisatie gereed is, vragen we extra budget.

Kapitaallasten/gesloten systemen

Elk jaar met de tussenrapportage vindt een actualisatie plaats voor het onderdeel financiering en kapitaallasten. De verschillen ontstaan door latere uitvoering van investering in onder andere ICT, overheveling activa grond naar de bouwgrondexploitatie en overige investeringen die vertragen. Hierdoor dalen de afschrijvingslasten en rente die we kunnen doorberekenen naar investeringen in de zogeheten gesloten systemen (riool en onderwijs).

De vaststelling van het nieuwe GRP heeft als gevolg dat we de begroting van 2018 aanpassen naar de cijfers voor dat jaar. De wijziging in de kosten zorgt voor een nadelig BTW effect.

Een deel van de lagere afschrijvingslasten betreffen onderwijs. De dotatie naar de egalisatievoorziening van onderwijs moeten we hierop aanpassen; dit is een gesloten systeem.

Uitvoering programma's

Voor de Energie duurzaamheidsagenda was een krediet beschikbaar gesteld van € 400.000. Wij verzoeken dit krediet om te zetten in een exploitatiebudget en beschikbaar te stellen voor de begroting 2018.

Door tariefwijzigingen en areaaluitbreiding vragen we extra budget voor de dijk- en polderlasten.

De budgetten van SD zijn aangepast op basis van de verwachte kosten en opbrengsten. Er is rekening gehouden met de lagere uitkering vanuit de Integratie-uitkering SD, die gemeld is in de maartcirculaire.

Verbonden partijen

Door de Bank Nederlandse Gemeenten en Alliander N.V. is een hoger dividend uitgekeerd (respectievelijk € 212.000 en € 117.000).

Sinds 1994 bestaat Baggerbeheer Den Helder B.V. Doel is de exploitatie van depots ten behoeve van de opslag en verwerking van baggerspecie, grond, veegvuil en groenafval. De gemeente Den Helder is enig aandeelhouder. Het jaar 2017 sluit af met een negatief resultaat van € 440.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag als voorziening op te nemen.

Algemene uitkering

We verwachten een hogere algemene uitkering vanuit het gemeentefonds op grond van de maartcirculaire.

Financiële informatie

Overzicht reserves

Naam	Saldo 1/1/2018	Toevoeging 2018	Ontrekking 2018	Saldo april 2018	Toevoeging Turap 2018	Ontrekking Turap 2018	Eindsaldo 31/12/2018
Algemene reserve	24.754.295	1.767.000	6.352.806	20.168.489		45.000	20.123.489
Totaal Algemene reserve	24.754.295	1.767.000	6.352.806	20.168.489	0	45.000	20.123.489
Nieuwbouw stadhuis	1.184.766	0	1.109.766	75.000			75.000
woonomgeving de Schooten	292.603	0	0	292.603			292.603
Res.Ontwikk.fnds.M3clust.	200.000	0	0	200.000			200.000
Res. Strategische Visie	7.534.249	0	7.534.249	0			0
Res Drooghe Weert	232.000	0	200.000	32.000			32.000
Revolv.fnds duurz.openb.verl.	120.000	0	0	120.000			120.000
Res.co.-fin.Casino	542.000	0	0	542.000		542.000	0
Res.Inricht.A.Pieckplein	51.948	0	0	51.948			51.948
Res.Bijdr.lokatie RWS+	1.600.000	0	0	1.600.000			1.600.000

Res. EFRO	100.000	0	100.000	0			0
Totaal Beleidsprioriteiten	11.857.565	0	8.944.015	2.913.550	0	542.000	2.371.550
Kunstopdr./aank.kunstvoorwerpe	125.757	0	0	125.757			125.757
Monumenten	76.628	0	0	76.628			76.628
B.N.L.S.	71.642	0	0	71.642			71.642
Bovenwijkse voorzieningen	133.245	0	0	133.245			133.245
Res bodemsanering	366.484	120.000	25.000	461.484			461.484
Res.frictiefonds	0	1.100.000	0	1.100.000			1.100.000
eg.res..onderw.huisvest.	4.662.714	0	393.460	4.269.254	145.679	33.500	4.381.433
Totaal Meerjarig beleid	5.436.472	1.220.000	418.460	6.238.012	145.679	33.500	6.350.190
DIVMAG - terrein	227.044	0	25.000	202.044			202.044
Aankopen SH wet Voorkeursrecht	1.881.673	0	62.690	1.818.983		403.000	1.415.983
Res.Sociaal Domein	10.302.274	2.919.235	3.224.335	9.997.174	80.090	3.907.607	6.169.657
Af te stoten Gem.vastgoed	795.062	0	0	795.062			795.062
Totaal Buffer voor risico's	13.206.053	2.919.235	3.312.025	12.813.263	80.090	4.310.607	8.582.746
Blankmanstr.woonwagens	84.901	0	13.000	71.901			71.901
Duinen Noordkop	162.932	0	12.250	150.682			150.682
Reserve huurdering	0			0	40.000	40.000	0
Verpl.kinderboerderij	295.071	0	17.670	277.401			277.401
Egal.res.Nieuwbouw Stadhuis	1.057.816	0	390.234	667.582			667.582
Egal.res.Expl.Parkeren	494.000	0	0	494.000			494.000
Fonds grafstenen	0	50.000	10.000	40.000			40.000
Totaal Egalisatiereserves	2.094.721	50.000	443.154	1.701.567	40.000	40.000	1.701.567
Nieuwbouw Pijler/Herderschee	1.610.084	60.026	111.955	1.558.155	59.288	22.203	1.595.240
Onderw.cluster Pasteurstraat	2.169.669	80.494	144.315	2.105.848	133.866		2.239.714
Res.park.terr.DeSchooten k.lst	120.000	4.452	7.450	117.002			117.002
Res.A.Pieckpl.kap.lst	756.000	28.048	46.950	737.098			737.098
Res.Nooderhaaks kap.lst	2.015.927	29.680	49.680	1.995.927			1.995.927
Polderweg kap. Lasten	0	450.000	0	450.000			450.000
Res. Fietspad Duinweg kap. lasten	140.000	0	0	140.000			140.000
Res. Kap.lst. Streepjesberg	250.000	0	0	250.000			250.000
Res. Kap.lst. Koploper	0			0	1.053.000		1.053.000
				0			0
Totaal Technische reserve	7.061.680	652.700	360.350	7.354.030	1.246.154	22.203	8.577.981
Totaal Alle Reserves	64.410.786	6.608.935	19.830.810	51.188.911	1.511.923	4.993.310	47.707.524

Financieel overzicht

Programma	Lasten			
	Primitief begroot 2018	Begroting actueel	Prognose werkelijk	Prognose afwijking prog rap
1. Bestuur en ondersteuning	42.087	43.388	44.975	1.587
2. Openbare ruimte	11.147	11.797	11.992	195
3. Economische zaken	1.771	1.771	1.734	-38
4. Onderwijs	7.874	7.874	7.982	108
5. Sport, Cultuur en Recreatie	9.293	10.423	10.957	533
6. Sociaal Domein	91.919	90.976	93.658	2.682
7. Volksgezondheid en Milieu	15.838	15.299	16.049	750
8. Ruimte en stedelijke vernieuwing	9.348	13.498	12.613	-885
9. Gebiedsgerichte aanpak	0	1.220	1.220	0
Saldo voor bestemming	189.279	196.247	201.180	4.933
1. Bestuur en ondersteuning	4.022	4.222	4.401	179
2. Openbare ruimte	450	450	450	0
4. Onderwijs	0	0	146	146
6. Sociaal Domein	0	0	-256	-256
7. Volksgezondheid en Milieu	120	170	170	0
8. Ruimte en stedelijke vernieuwing	0	0	1.053	1.053
Mutatie in reserves	4.592	4.842	5.964	1.122

Saldo na bestemming	193.870	201.089	207.144	6.055
----------------------------	----------------	----------------	----------------	--------------

(x € 1.000)				
Programma	Baten			
	Primitief begroot 2018	Begroting actueel	Prognose werkelijk	Prognose afwijking prog rap
1. Bestuur en ondersteuning	-129.297	-129.687	-130.614	-927
2. Openbare ruimte	-740	-740	-822	-82
3. Economische zaken	-1.374	-1.374	-1.374	0
4. Onderwijs	-1.121	-1.121	-1.358	-237
5. Sport, Cultuur en Recreatie	-919	-919	-953	-34
6. Sociaal Domein	-27.175	-27.175	-26.218	957
7. Volksgezondheid en Milieu	-14.232	-14.515	-14.295	220
8. Ruimte en stedelijke vernieuwing	-6.915	-7.415	-7.376	39
9. Gebiedsgerichte aanpak	0	-285	-285	0
Saldo voor bestemming	-181.774	-183.232	-183.295	-63
1. Bestuur en ondersteuning	-4.895	-7.130	-7.120	10
2. Openbare ruimte	-772	-1.272	-1.367	-95
3. Economische zaken	-100	-100	-100	0
4. Onderwijs	-662	-662	-584	78
5. Sport, Cultuur en Recreatie	0	-1.140	-1.682	-542
6. Sociaal Domein	-1.943	-1.943	-5.594	-3.652
7. Volksgezondheid en Milieu	-63	-123	-123	0
8. Ruimte en stedelijke vernieuwing	-712	-4.862	-5.265	-403
9. Gebiedsgerichte aanpak	0	-300	-300	0
Mutatie in reserves	-9.145	-17.530	-22.134	-4.603
Saldo na bestemming	-190.919	-200.762	-205.429	-4.666
Resultaat	2.951	326	1.715	1.389
Resultaat voor bestemming	7.505	13.015	17.885	4.870
Mutaties in de reserves	-4.554	-12.689	-16.170	-3.481
Resultaat na bestemming	2.951	326	1.715	1.389